

Περί των βιαίως αποθνησκόντων (Άγ. Αναστάσιος ο Σιναΐτης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Νοεμβρίου 10, 2015

Ερώτησις: Άραγε όλοι όσοι πέφτουν από ύψος ή καλύπτονται από χώματα ή πνίγονται, το παθαίνουν αυτό από θεία απειλή και παραχώρησι ή από ενέργεια του πονηρού;

Απόκρισις: Ότι είναι ανεξερεύνητα τα κρίματα του Θεού και ανεξιχνίαστοι αι οδοί αυτού, όπως λέει και η Γραφή[1], είναι φανερό. Παρά ταύτα όμως δεν είναι αλήθεια ότι όλοι όσοι πεθαίνουν με βίαιο θάνατο το παθαίνουν αυτό εξ αιτίας των αμαρτιών τους. Διότι και οι γιοι του Ιώβ, παρ' όλο που ήταν δίκαιοι, θάφτηκαν κάτω από τα ερείπια του σπιτιού τους[2]. Αλλά και ο Χριστός μας το διδάσκει αυτό λέγοντας ότι δεν ήσαν αμαρτωλότεροι απ' όσους κατοικούσαν την Ιερουσαλήμ εκείνοι οι δεκαοκτώ άνδρες, πάνω στους οποίους έπεσε ο πύργος του Σιλωάμ[3]. ούτε πάλι εκείνοι των οποίων το αίμα ο Πιλάτος ανέμιξε με τις θυσίες[4].

Από αυτά λοιπόν μαθαίνουμε ότι και οι δίκαιοι πολλές φορές πεθαίνουν με βίαιο θάνατο σύμφωνα με αφανείς και άγνωστες αποφάσεις του Θεού, οι οποίες οφείλονται σε τρεις λόγους:

Πολλές φορές ο Θεός επιτρέπει κάποιιο όσοιο άνδρες να θανατωθούν από θηρία ή από σεισμούς ή από πνιγμό ή από πτώσι σε γκρεμούς, για να φοβηθούν οι υπόλοιποι και να πουν: «Αν αυτός που ήταν άνθρωπος του Θεού έπαθε κάτι τέτοιο, άραγε τι πρόκειται να πάθουμε εμείς οι αμαρτωλοί; Και εάν ο δίκαιος μόλις που σώζεται, ο ασεβής και αμαρτωλός πού θα βρεθή;[5]»

Άλλοι πάλι που είχαν ίσως κάποια μικρά ελαττώματα και επετράπη να υποστούν αυτόν τον βίαιο θάνατο θα ευρεθούν πλέον τέλειιοι μπροστά στον Θεό.

Και κάποιιο άλλοι, που πολλές φορές σαν δυνατοί πήραν επάνω τους τις αμαρτίες του λαού, παραδίδονται γι' αυτόν τον λόγο σε πειρασμούς και οδυνηρό θάνατο προκαλώντας έτσι μεγαλύτερη σωτηρία και στον εαυτό τους και στον λαό.

Διότι και ο Χριστός για τις αμαρτίες μας πληγώθηκε[6] και για χάρι μας δέχθηκε τον θάνατο. Έχοντας λοιπόν αυτό υπ' όψιν ας μην απορήσουμε, όταν βλέπουμε ότι ο Ησαΐας πριονίσθηκε[7], ο Ιωάννης αποκεφαλίσθηκε[8], ο Στέφανος λιθοβολήθηκε[9], ο Πέτρος σταυρώθηκε και πολλοί άλλοι άγιοι περιέπεσαν σε φοβερούς κινδύνους και

θανάτους.

Κατά τον ίδιο τρόπο, σε τρεις λόγους μπορεί να αποδοθή και ο βίαιος θάνατος των κακών ανθρώπων: ή για να σωφρονισθούν οι υπόλοιποι από το φοβερό περιστατικό που τους συνέβη ή για να βρουν και οι ίδιοι κάποια ανακούφιση στην άλλη ζωή (διότι πάρα πολλή ωφέλεια βρίσκουν εκεί όσοι χωρίζονται από το σώμα με πικρό θάνατο· κι αυτό εννοούσε ο Κύριος, όταν έλεγε αναφερόμενος σε κάποιες πόλεις που δεν δέχθηκαν το κήρυγμά Του: τα Σόδομα και τα Γόμορρα θα έχουν ανεκτότερη τιμωρία κατά την ημέρα της κρίσεως παρά η πόλις εκείνη)[10] ή πάλι από θεία οργή και απειλή, όπως συνέβη στην περίπτωση του Φαραώ[11] και του κατακλυσμού[12]. Άλλοι δηλαδή υποφέρουν μόνον εδώ, όπως ο Λάζαρος, άλλοι εν μέρει εδώ και εν μέρει μετά θάνατον, όπως ακριβώς εκείνοι που κήκκαν στα Σόδομα[13], και άλλοι μόνον μετά θάνατον, όπως ο πλούσιος της παραβολής του Λαζάρου[14].

Λοιπόν όταν δης ότι κάποιος έπεσε σε γκρεμό ή πνίγηκε, να μη λες ούτε να εξετάζης: «Γιατί πέθανε μ' αυτό τον τρόπο; Άραγε είχε φθάσει η ώρα του ή πέθανε πρόωρα; Ή μήπως αυτό συνέβη με συνεργία του διαβόλου;» Πρέπει να γνωρίζης ότι πολλές φορές περιπίπτουμε σε πειρασμούς και συμφορές και θανάτους από δική μας αδιακρισία και αυθάδεια. Όπως παραδείγματος χάριν παθαίνουν οι ναυτικοί οι οποίοι, ενώ βλέπουν να προμηνύεται κακοκαιρία, βγάζουν το πλοίο από το λιμάνι και εκθέτουν τον εαυτό τους σε άλλους κινδύνους από μόνον τους, χωρίς να το θέλη αυτό ούτε ο Θεός ούτε όμως και ο διάβολος· αλλά τα κάνουν αυτά και τα παρόμοια με δική τους πρωτοβουλία και αυτεξουσιότητα. Διότι από τα λόγια του Χριστού: σ' εσάς ακόμη και οι τρίχες της κεφαλής σας είναι όλες αριθμημένες[15] γίνεται φανερό ότι ο σατανάς δεν έχει καμμία εξουσία όχι μόνον στους ανθρώπους, αλλ' ούτε και στα άλογα ζώα και τους χοίρους, όπως μαρτυρεί και το Ευαγγέλιο[16].

Επομένως άλλοι μεν από αυτούς τους βίαιους θανάτους συμβαίνουν, όπως έχει λεχθή, πολλές φορές σαν απειλή του Θεού προς αυτούς που αμαρτάνουν αμετανόητα, όπως συνέβη στις περιπτώσεις του κατακλυσμού και των Σοδόμων. Διότι λέει η Γραφή ότι οι φαύλοι έχουν απαίσιο θάνατο[17] και ο θάνατος των αμαρτωλών είναι κακός[18] και όταν ξεσπάση καταιγίδα, αφανίζεται ο ασεβής[19] και ο δίκαιος διαφεύγει την παγίδα, αντ' αυτού δε παραδίδεται σ' αυτήν ο ασεβής[20]. Άλλοι πάλι κατά θεία παραχώρησι, όπως στην περίπτωση των παιδιών του Ιώβ[21]. Άλλοι δε τέλος με απλή γνώσι του Θεού, χωρίς Αυτός ούτε να ευαρεστήται, αλλά ούτε και να παρεμποδίζη. Διότι λέγει: Δεν πωλούνται δύο σπουργίτια για ένα μόνο ασσάριο; Και όμως ούτε ενα από αυτά δεν πέφτει στο χώμα χωρίς τον επουράνιο Πατέρα μου[22]. Αυτά δε τα έλεγε θέλοντας να δείξη ότι τίποτε δεν γίνεται, χωρίς να το γνωρίζη ο Θεός· όχι όμως και ότι Αυτός είναι που ενεργεί σε όλα[23].

Ίσως δε και με θέλημα Θεού να πεθαίνουν μερικοί πολλές φορές με πικρό θάνατο, προς σωτηρία τους, καθώς προανέφερα. Όταν για παράδειγμα ο βασιλεύς

Μαυρίκιος[24] παρεκάλεσε τον Θεό να πληρώσει στον κόσμο αυτό για τα αμαρτήματά του, είδε στο όνειρό του κάποιον υπέρλαμπρο βασιλέα, που έδωσε διαταγή να παραδοθή προς θάνατον στον στρατιώτη Φωκά, πράγμα το οποίο και έγινε. Επίσης υπήρχε και κάποιος αναχωρητής φημισμένος για τα σημεία και θαύματά του, που είχε μαζί του στην έρημο και έναν υποτακτικό. Συνέβη λοιπόν μια μέρα ο μαθητής να επισκεφθή μια πόλι που είχε έναν κακό και άθεο άρχοντα. Αυτός είχε πεθάνει και κηδευόταν συνοδευόμενος από πλήθος ανθρώπων, με πολλές τιμές, κεριά και θυμιάματα. Όταν ο υποτακτικός επέστρεψε στην έρημο, βρήκε τον θεοφόρο γέροντά του κατασπαραγμένο από μια ύαινα. Άρχισε λοιπόν να αδημονή και σχεδόν να αντιδική με τον Θεό λέγοντας: «Πού είναι η δίκαιη κρίσι Σου, Κύριε; Πώς εκείνος ο κακός άρχοντας, που σε παρώργισε πολύ, πέθανε τόσο ένδοξα, ενώ αυτός ο άγιος, που σε υπηρέτησε πιστά, έγινε τροφή ενός θηρίου;» Και ενώ έλεγε αυτά και άλλα παρόμοια παραπονούμενος, παρουσιάσθηκε άγγελος Κυρίου και του είπε: «Εκείνος ο άρχοντας, που ήταν τελείως κακός, έκανε μια καλή πράξι. Με την τιμή που του έγινε στην κηδεία έλαβε τον μισθό για εκείνο το καλό του έργο και έτσι έφυγε για την άλλη ζωή τελείως καταδικασμένος. Ο δικός σου πάλι γέροντας, που έκανε όλες τις θεάρεστες πράξεις, είχε ως άνθρωπος και κάποιο μικρό ελάττωμα και με αυτόν τον πικρό θάνατο το ξεπλήρωσε και απήλθε εκεί τελείως καθαρός».

Δεν πρέπει λοιπόν να κατακρίνουμε αποφαντικά όσους πεθαίνουν με βίαιο θάνατο και να λέμε ότι αυτό το παθαίνουν εξ αιτίας των αμαρτιών τους. Διότι κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίζει ξεκάθαρα με τι κριτήρια τα κανονίζει αυτά ο Θεός. Πολλές φορές τέτοιοι θάνατοι συνέβησαν και σε δίκαιους ανθρώπους από κάποιες άγνωστες αιτίες. Διότι ο Εκκλησιαστής λέγει: Είναι δυνατόν ο δίκαιος να απωλεσθή ενώ ευρίσκεται στο δρόμο του Θεού και ο ασεβής να παραμείνη στην κακία του· είναι όμως επίσης δυνατόν ο δίκαιος να ανταμειφθή σ' αυτήν την ζωή από τον Θεό σύμφωνα με τις πράξεις του[25]. Και ο Δαβίδ λέγει: Θεέ μου, ήλθαν ειδωλολάτρες στην χώρα της κληρονομίας Σου, εμόλυναν τον άγιο ναό Σου, κατέστησαν την Ιερουσαλήμ σαν αποθήκη οπωρικών, άφησαν τα πτώματα των δούλων Σου φαγητό στα όρνεα του ουρανού και τις σάρκες των οσίων Σου στα θηρία της γης· έχυσαν το αίμα τους σαν νερό γύρω από την Ιερουσαλήμ και δεν υπήρχε άνθρωπος να τους θάψη[26]. Ακόμη πολλοί δίκαιοι ζουν λίγα χρόνια προς το συμφέρον της ψυχής τους, όπως λέγει ο Σολομών: Επειδή ευαρέστησε τον Κύριο αγαπήθηκε από Αυτόν, και ενώ ζούσε μεταξύ των αμαρτωλών, μετετέθη στην αιωνιότητα. Πάρθηκε αιφνίδια, για να μη μεταβάλη η κακία την σύνεσί του και να μην απατήση η δολιότητα την ψυχή του. Διότι ο φθόνος της ανηθικότητας αμαυρώνει τα καλά και ο ρεμβασμός των κοσμικών επιθυμιών διαστρέφει τον άκακο νου. Αν και έζησε λίγο, εντούτοις έγινε γέρον κατά την αρετή. Η ψυχή του ήταν αρεστή στον Κύριο, και γι' αυτό ανηρπάγη από το περιβάλλον των αμαρτωλών[27].

Επίσης οι δίκαιοι περιπίπτουν πολλές φορές σε μακροχρόνιες σωματικές ασθένειες, με τις οποίες υποφέρουν συνήθως οι αμαρτωλοί, διότι το επιτρέπει ο Θεός, που θέλει

να δείξει σε όλους εμάς την αξία της πίστεως και της υπομονής των δικαίων ακόμη και μέσα σε τέτοιες συμφορές και κακούς θανάτους· δηλαδή ότι δέχθηκαν ευχαρίστως όλα τα επίπονα και θλιβερά πράγματα και υπέμειναν πικρούς θανάτους, χωρίς να αλλοιωθούν καθόλου στην αγάπη τους προς τον Θεό· όπως και ο Ισαάκ, ο οποίος, όταν στα γεράματά του στερήθηκε το πρόσκαιρο τούτο φως[28], δεν κλονίστηκε από την αγάπη του προς τον Θεό. Και ο Ιώβ επίσης, παρ' όλο που παραδόθηκε σε μεγάλους πειρασμούς, έμεινε ακλόνητος. Ακόμη δε και ο Απόστολος, ενώ είχε διά βίου μια ασθένεια στο σώμα του, δεν έπαυσε να αγαπά τον Θεό. Σ' αυτήν την ασθένεια αναφέρεται, όταν λέγει: Και για τις υπερβολικές αποκαλύψεις μου δόθηκε αγκάθι στην σάρκα, άγγελος του Σατανά, για να με χαστουκίσει, ώστε να μην υπερηφανεύωμαι. Τρεις φορές παρεκάλεσα τον Κύριο να με απαλλάξει από αυτήν την δοκιμασία, και μου απάντησε: «Σου είναι αρκετή η χάρις μου, διότι η δική μου δύναμις τελειοποιείται με την ασθένεια»[29]. Και πάλι απευθυνόμενος στους Γαλάτες ομιλεί για την ασθένειά του ως εξής: Και για την σωματική μου δοκιμασία δεν με περιφρονήσατε ούτε με αηδιάσατε, αλλά με δεχθήκατε σαν απεσταλμένο του Θεού, σαν τον ίδιο τον Ιησού Χριστό[30].

Επειδή λοιπόν, όπως αποδείχθηκε, και σε αγίους άνδρες ακόμη συμβαίνουν κάποια πράγματα δυσάρεστα και σωματικές ασθένειες και θάνατοι οδυνηροί, δεν μπορούμε βιαστικά και απόλυτα να κατακρίνουμε ως αμαρτωλούς όσους παθαίνουν κάτι τέτοιο, μην τυχόν βγάζοντας λανθασμένες αποφάσεις για τα παραπάνω, γίνουμε όμοιοι με τους φίλους του Ιώβ, που όταν είδαν την απαίσια πληγή και τον σωρό απ' τα σκουλήκια, τον κατέκριναν σαν αμαρτωλό, επειδή αγνόησαν την θεία οικονομία, που επέτρεψε να πάθει αυτός τόσο μεγάλους πειρασμούς από τον διάβολο. Και επρόκειτο να κληρονομήσουν φοβερή απώλεια για την ψυχή τους, επειδή μίλησαν αντίθετα με την αλήθεια, αν η προσευχή του Ιώβ δεν προλάβαινε να τους εξιλεώσει ενώπιον του Θεού[31].

Ο φονιάς εξ άλλου φονεύει μεν αυτόν που έπεσε στα χέρια του κατά θεία παραχώρησι, φονεύεται όμως στην συνέχεια και ο ίδιος από τους άρχοντες κατά τον Νόμο του Κυρίου, διότι επεθύμησε και εξετέλεσε μια κακοήθη πράξι.

Από τον λόγο περί Προνοίας του επισκόπου Εμέσης Νεμεσίου

Πώς λοιπόν, λέγει, οι όσιοι άνδρες περιπίπτουν σε πικρούς θανάτους και αδικαιολόγητες σφαγές; Και αν μεν αδίκως, γιατί δεν εμποδίζει τον φόνο η θεία Πρόνοια; Αν δε δικαίως, τότε είναι ανεύθυνοι οπωσδήποτε αυτοί που φονεύουν. Σ' αυτά εμείς έχουμε να πούμε, ότι ο φονιάς φονεύει αδίκως, ενώ ο φονευόμενος φονεύεται ή δικαίως ή προς το συμφέρον του· δικαίως μεν για πράξεις αμαρτωλές που είναι σ' εμάς άγνωστες, προς το συμφέρον του δε, όταν η θεία Πρόνοια προλαβαίνει τις κακές πράξεις τις οποίες πρόκειται να κάνει και κρίνει ότι τον συμφέρει να σταματήσει η ζωή του ως εδώ. Ο δε φονιάς φονεύει αδίκως, διότι το

κάνει με την θέλησή του για κέρδος και ληστεία. Διότι από εμάς εξαρτάται η πράξις, όμως το πάθημα δεν το ορίζουμε εμείς, το αν δηλαδή θα υποστούμε φόνο. Και κανένα είδος θανάτου δεν είναι κακό, παρά μόνον αυτό που οφείλεται στην αμαρτία, όπως γίνεται φανερό από τον θάνατο των οσίων ανδρών. Διότι, λέγει, είναι τιμημένος ο θάνατος των οσίων Αυτού[32]. Ο αμαρτωλός όμως, είτε πεθάνη στο κρεβάτι, είτε ξαφνικά και χωρίς ταλαιπωρία, κακό θάνατο βρίσκει, αφού παίρνει μαζί του στον τάφο σαν κακό σύντροφο την αμαρτία. Διότι, λέγει, ο θάνατος των αμαρτωλών είναι κακός[33]. Αυτός λοιπόν που διαπράττει τον φόνο, κάνει κακό· διότι στην μεν περίπτωση των δικαίως φονευομένων κατατάσσεται στην κατηγορία των δημίων, στην δε περίπτωση των φονευομένων προς το συμφέρον της ψυχής τους κατατάσσεται στην κατηγορία των μιαρών και ανοσίων δολοφόνων.

[Από τον λόγο του αγίου Βασιλείου «Ότι δεν είναι αίτιος των κακών ο Θεός»](#)

Το κατ' εξοχήν κακό, το οποίο πρωτίστως αξίζει να ονομάζεται κακό, είναι η αμαρτία και εξαρτάται από την δική μας προαίρεσι. Από εμάς εξαρτάται το να απέχουμε από την κακία ή το να είμαστε μοχθηροί. Από τα υπόλοιπα κακά, άλλα μεν επιτρέπονται ως αγωνίσματα για να φανερωθή η ανδρεία των αγωνιστών, όπως στην περίπτωση του Ιώβ η στέρησης των παιδιών, η αιφνίδια εξαφάνισις όλης της περιουσίας και η πληγή του έλκους[34]· άλλα δε ως θεραπεία των αμαρτιών, όπως στην περίπτωση του Δαβίδ η ατίμωσις του βασιλικού οίκου, για να τιμωρηθή για την παράνομη επιθυμία του[35]. Επίσης αντιληφθήκαμε ότι και κάποιο άλλο είδος συμφοράς προέρχεται από την δίκαιη κρίσι του Θεού, ώστε να κάνη περισσότερο συνετούς αυτούς που εύκολα ρέπουν προς την αμαρτία, όπως στην περίπτωση του Δαθάν και του Αβειρών, που άνοιξε κάτω από τα πόδια τους η γη σαν βάραθρο και τους κατάπιε[36]. Εδώ βέβαια δεν ωφελήθηκαν καθόλου αυτοί οι ίδιοι με τον τρόπο αυτό της τιμωρίας, εφ' όσον πήγαν κατ' ευθείαν στον άδη, αλλά με το πάθημά τους έκαμαν πιο συνετούς τους υπολοίπους. Έτσι και ο Φαραώ καταποντίσθηκε μαζί με όλο τον στρατό του[37]. Έτσι εξοντώθηκαν από τους Ισραηλίτες οι προηγούμενοι κάτοικοι της Παλαιστίνης[38].

Από τον λόγο του Χρυσοστόμου για τον σεισμό

Δεν υπάρχει άνθρωπος δίκαιος που δεν έκαμε κάποιο αμάρτημα, ούτε και αμαρτωλός που δεν έχει κάποιο καλό. Αν δης λοιπόν κάποιον δίκαιο να ασθενή ή να πέφτη σε κάποιο πειρασμό, μη θορυβηθής, αλλά σκέψου γι' αυτόν και πες: «Αυτός ο δίκαιος οπωσδήποτε θα διέπραξε σαν άνθρωπος κάποιο μικρό κακό και τιμωρείται εδώ, για να μην τιμωρηθή στην αιωνιότητα». Αν δής πάλι κάποιον αμαρτωλό, που αρπάζει, πλεονεκτεί και κάνει μύρια κακά, να ευημερή, μην απορήσης, αλλά πες: «Αυτός που διαπράττει τόσα κακά και δεν παθαίνει καμμία συμφορά, οπωσδήποτε έχει κάνει κάποιο καλό και ανταμείβεται γι' αυτό εδώ, για να κολασθή έπειτα στην αιωνιότητα». Γι' αυτό και ο Αβραάμ, επειδή συνέβαινε και ο Λάζαρος να έχη κάποια

αμαρτία και ο πλούσιος κάποιον καλό έργο, έλεγε: Έλαβες την ανταπόδοσι των καλών σου πράξεων στην επίγεια ζωή σου, και ο Λάζαρος των κακών[39].

Από τον λόγο του ιδίου προς τον Σταγειρίο

Και ερωτά κανείς: «Γιατί πολλοί από την αρχή μέχρι το τέλος της ζωής τους έπεσαν σε πολλές συμφορές;» Διότι κατά πρώτο λόγο ο Θεός τους τιμωρεί για την κακία τους, ενώ κατά δεύτερο, για να ωφεληθούν και άλλοι από τα κακά που τους συμβαίνουν. Αν όμως δεν βρισκη τούτο εφαρμογή σε όλους, αυτό οφείλεται στο ότι δεν ήλθε ακόμη ο καιρός της κρίσεως. «Γιατί λοιπόν, λέγει, ωρισμένοι τιμωρούνται σαν μεγάλοι αμαρτωλοί πριν ακόμη αποκτήσουν την γνώσι του καλού και του κακού;» Η αιτία που συμβαίνει αυτό δεν είναι μία, αλλά πολλές και διάφορες. Διότι αυτό θα μπορούσε να οφείλεται και στην αδιαφορία των γονέων που τους ανέθρεψαν και στο κακό περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγάλωσαν και σε πολλές άλλες αιτίες. Επιπλέον δε ο Θεός γνωρίζει ότι πολλοί από αυτούς θα γίνουν κακοί και έτσι τους συγκρατεί με αυτές τις τιμωρίες, σαν με κάποιες χειροπέδες.

Από την ερμηνεία στην Β' προς Τιμόθεον επιστολή του ιδίου

Αν δεν ετιμωρείτο κανένας αμαρτωλός, ο καθένας θα πίστευε ότι ο Θεός δεν φροντίζει για τα ανθρώπινα πράγματα. Και αν ετιμωρούντο όλοι εδώ, κανείς δεν θα πίστευε ότι θα γίνη ανάστασις, επειδή όλοι θα απολάμβαναν την ανταπόδοσι των έργων τους εδώ. Γι' αυτό άλλοτε τιμωρεί και άλλοτε όχι. Γι' αυτό τον λόγο θλίβονται οι δίκαιοι σ' αυτήν την ζωή, γιατί είναι πάροικοι, είναι ξένοι, γιατί ζουν στην εξορία· και τα υπομένουν αυτά για να δοκιμασθούν, όπως ο Ιώβ. Αν όμως κάποτε και οι αμαρτωλοί υποστούν κάτι παρόμοιο, τιμωρούνται για τις αμαρτίες τους. Διότι υπάρχουν και μερικοί καλοί που έχουν κάποιες κακές πράξεις και αυτές τις αποθέτουν εδώ, όπως επίσης και μερικοί κακοί που έχουν κάποια καλά και ανταμείβονται γι' αυτά εδώ, για να τιμωρηθούν στην άλλη ζωή.

Από την ερμηνεία του ιδίου στο κατά Ιωάννην

Και για ποιον λόγο, λέγει, δεν τιμωρούνται όλοι σύμφωνα με το ίδιο μέτρο; Διότι βέβαια βλέπουμε πολλούς φαύλους να έχουν εύρωστα και σφριγηλά σώματα και να απολαμβάνουν μεγάλη ευημερία. Το γεγονός όμως ότι αυτοί δεν υποφέρουν καθόλου εδώ γίνεται πρόξενο μεγαλύτερης τιμωρίας εκεί. Και αυτό εννοούσε ο Απόστολος, όταν έλεγε: Επειδή κρινόμαστε από τον Κύριο, παιδευόμαστε σε αυτήν την ζωή, για να μην καταδικασθούμε στην άλλη μαζί με τον κόσμο[40].

[Από το λόγο του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου περί φιλοπτωχίας](#)

Το αν οι συμφορές, δηλ. οι αρρώστειες, προέρχονται από τον Θεό, δεν είναι και τόσο

φανερό, εφ' όσον και από μόνη της η υλική φύσις ενέχει την ανωμαλία, όπως συμβαίνει με τους ρευματισμούς. Και ποιος γνωρίζει αν ο ένας τιμωρείται για την κακία του και ο άλλος εξυψώνεται για την αρετή του ή αν συμβαίνει το εντελώς αντίθετο: ο ένας δηλαδή να εξυψώνεται εξ αιτίας της κακίας του και ο άλλος να υποφέρει χάριν της αρετής του; Έτσι ο ένας υψώνεται περισσότερο, για να πέση και χειρότερα, αφού έχει αφήσει προηγουμένως όλη του την κακία να εκραγή σαν αρρώστεια, ώστε να τιμωρηθή και δικαιότερα, ενώ ο άλλος θλίβεται προς απορίαν των υπολοίπων, για να καθαρισθή εντελώς, όπως ο χρυσός στο χωνευτήρι, αποβάλλοντας κάθε ίχνος κακίας που είχε. Διότι κανένας δεν είναι καθαρός από ηθικούς ρύπους[41].

Από τα Ασκητικά του αγίου Βασιλείου

Δεν οφείλονται στην ανθρώπινη φύσι όλες οι ασθένειες, στις οποίες μερικές φορές βλέπουμε να είναι χρήσιμη η ιατρική. Διότι πολλές φορές οι ασθένειες είναι τιμωρίες για τις αμαρτίες μας και μας οδηγούν στη μετάνοια. Διότι η Γραφή λέγει: Όποιον αγαπά ο Κύριος τον παιδαγωγεί·[42] και: Γι' αυτό υπάρχουν πολλοί αδιάθετοι και άρρωστοι μεταξύ σας και αρκετοί έχουν πεθάνει. Διότι αν κρίναμε οι ίδιοι τους εαυτούς μας, δεν θα κρινόμασταν· κρινόμενοι δε από τον Κύριο παιδαγωγούμαστε, για να μην κατακριθούμε μαζί με τον κόσμο[43]. Σέ τέτοιες περιπτώσεις οι άνθρωποι πρέπει να είναι ήσυχoi, να αφήνουν κατά μέρος την ιατρική βοήθεια και να υπομένουν όσα επιτρέπει ο Θεός, σύμφωνα με εκείνον που λέγει: Θα υπομείνω την οργή του Κυρίου διότι αμάτησα ενώπιον Του[44]. Επίσης να δείχνουν την διόρθωσί τους κάνοντας έργα αντάξια της μετανοίας[45] και να ενθυμούνται τον Κύριο που λέγει: Να, έγινες υγιής· μην αμαρτάνης πλέον, για να μην πάθης τίποτε χειρότερο[46].

Συμβαίνει δε κάποτε και κατ' αίτησιν του πονηρού. Τότε δέχεται ο φιλόανθρωπος Κύριος και αποστέλλει στον αγώνα έναν ισχυρό αντίπαλο του διαβόλου και συντρίβει έτσι την κομπορημοσύνη του με την καρτερική υπομονή του δούλου Του, όπως ακριβώς το γνωρίζουμε ότι συνέβη στην περίπτωση του Ιώβ[47]. Ή για να προβληθούν από τον Θεό σαν παράδειγμα προς τους φυγόπονους εκείνοι που μπορούν να υπομείνουν τα δεινά μέχρι θανάτου· όπως ο Λάζαρος, ο οποίος, ενώ ήταν γεμάτος από τόσες πληγές, πουθενά δεν γράφει ότι ζήτησε κάτι από τον πλούσιο ούτε ότι δυσανασχήτησε για την κατάστασί του. Γι' αυτό και βρήκε την ανάπαυσι στους κόλπους του Αβραάμ, διότι ακριβώς δέχθηκε τα κακά στην διάρκεια της ζωής του[48].

Βρήκαμε όμως ότι υπάρχει και άλλη αιτία για τις ασθένειες των αγίων, όπως στην περίπτωση του Αποστόλου Παύλου. Για να μη φανή δηλαδή ότι υπερβαίνει τα όρια της ανθρωπίνης φύσεως και για να μη σκεφθή κανείς ότι υπερτερεί έναντι των άλλων ως προς την φυσική κατασκευή —όπως το έπαθαν οι κάτοικοι της Λυκαονίας,

που του προσέφεραν στέμματα και τούρους[49]— ήταν διαρκώς άρρωστος προς απόδειξιν ότι η φύσις του ήταν πραγματικά ανθρώπινη.

Ποιο κέρδος λοιπόν θα μπορούσε να προέλθῃ σε όλους αυτούς από την ιατρική; Δεν διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο με το να περισπώνται από την πνευματική εργασία και να ασχολούνται με την φροντίδα του σώματος;

Όσοι όμως προξένησαν μόνοι τους την ασθένεια στον εαυτό τους με την βλαβερή δίαιτα, πρέπει να χρησιμοποιήσουν την θεραπεία του σώματος σαν τύπο και παράδειγμα για την φροντίδα της ψυχής, όπως ελέχθη πρωτύτερα. Διότι το να αποφεύγουμε εντελώς τα αγαθά αποτελέσματα της ιατρικής δείχνει φιλόνηικη διάθεσι, ενώ πάλι το να εμπιστευώμαστε την ελπίδα της υγείας μας αποκλειστικά στους γιατρούς είναι ανόητο. Όπως λοιπόν, ενώ εμείς καλλιεργούμε την γη, ζητούμε από τον Θεό τους καρπούς και, ενώ εμπιστευώμαστε στον κυβερνήτη το πηδάλιο του πλοίου, προσευχόμεστε στον Θεό, για να σωθούμε από την τρικυμία, έτσι ακριβώς και όταν καλούμε τον γιατρό, αν υπάρχει ανάγκη, δεν παύουμε να ελπίζουμε στον Θεό.

Από τα Κεφάλαια του αγίου Μαξίμου

Ο φρόνιμος, αναλογιζόμενος την ιατρεία που επιφέρουν οι αποφάσεις του Θεού, υπομένει ευχαρίστως τις συμφορές, που εξ αιτίας εκείνων του συμβαίνουν, και τίποτε άλλο δεν θεωρεί αίτιο, παρά μόνο τις αμαρτίες του. Ο ανόητος όμως, επειδή αδυνατεί να καταλάβῃ την σοφώτατη πρόνοια του Θεού, όταν αμαρτάνῃ και τιμωρήται, θεωρεί υπευθύνους για τις συμφορές του ἢ τον Θεό ἢ τους ανθρώπους. Δεν είναι λοιπόν δυνατόν να αποφύγῃ την μέλλουσα κρίσι αυτός που αμάρτησε, χωρίς να υποβληθῇ ἐδῶ εἴτε σε ἐκούσιους κόπους εἴτε σε ἀκούσιες συμφορές.

(Περιοδικό "Αγιορείτικη μαρτυρία", Τριμηνιαία Έκδοσις Ιεράς Μονῆς Ξηροποτάμου, Τεύχος 8-9, ΙΟΥΝΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1990)

---

[1] Ρωμ. ια' 33

[2] Ιώβ α' 19

[3] Λουκ. ιγ' 4

[4] Λουκ. ιγ' 2

[5] Α' Πέτρ. δ' 18

[6] Ησ. νγ' 5

- [7] Κατά την παράδοσι
- [8] Ματθ. ιδ' 10
- [9] Πράξ. ζ' 58-60
- [10] Ματθ. ι' 15
- [11] Εξ. ιδ' 27-28
- [12] Γέν. ζ' 4-6
- [13] Γέν. ιθ' 24-25
- [14] Λουκ. ις' 19-31
- [15] Λουκ. ιβ' 7
- [16] Ματθ. η' 30-32
- [17] Ιώβ θ' 23
- [18] Ψαλμ. λγ' 22
- [19] Παροιμ. ι' 25
- [20] Παροιμ. ια' 8
- [21] Ιώβ α' 19
- [22] Ματθ. ι' 29
- [23] πρβλ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Υπόμνημα εις το κατά Ματθαίου Ευαγγέλιον, ομιλία ΛΔ':
Τι γαρ ευτελέστερον εκείνων; Φησίν· αλλ' όμως ουδέ εκείνα αλώσεται, αγνοούντος του Θεού. Ου γαρ τούτο φησιν, ότι ενεργούντος αυτού πίπτει- τούτο γαρ ανάξιον Θεού- αλλ' ότι ουδέν αυτόν λαυθάνει των γινομένων.
- [24] Φλάβιος Μαυρίκιος Τιβέριος, 582-602
- [25] Εκκλ.ζ' 15
- [26] Ψαλμ. οη' 1-3
- [27] Σοφ. Σολ. δ' 10-14
- [28] Γεν. κζ' 1
- [29] Β' Κορ. ιβ' 7-9
- [30] Γαλ. δ' 14
- [31] Ιώβ μβ' 7-9
- [32] Ψαλμ. ριε' 6
- [33] Ψαλμ. λγ' 22
- [34] Ιώβ α' 14-19, β' 7
- [35] πρβλ. Β' Βασ. ιβ' 11-12
- [36] Αριθ. ις' 31-34
- [37] Εξ. ιδ' 27-28
- [38] πρβλ. Πραξ. ιγ' 19
- [39] Λουκ. ις' 25
- [40] Α' Κορ. ια' 32
- [41] πρβλ. Ιώβ ιδ' 4
- [42] Παροιμ. γ' 12 & Εβρ. ιβ' 6

[43] Α' Κορ. ια' 30-32

[44] Μιχ. ζ' 9

[45] πρβλ. Λουκ. γ' 8

[46] Ιω.ε' 14

[47] Ιώβ α' 12, β' 6

[48] Λουκ. ις' 25

[49] Πράξ.ιδ' 13

(ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΣΙΝΑΪΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ: Ερωτήσεις και αποκρίσεις περί διαφόρων κεφαλαίων εκ διαφόρων προσώπων, Ερώτησις ιη', PG 89, 500A-513B)

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)